

Framtiden

Arbetsmaterial

Framtiden angår oss alla

Vi vill alla leva i en värld, där vi mår bra och trivs.
Hur borde världen se ut?
Hur kan vi bidra till att skapa en bättre framtid?
Vad betyder en hållbar framtid?
Ingen har facit i handen för den tid som kommer.
En sak är dock säker: Det är vi som formar vår framtid – redan nu.

Framtiden förändras

Alla har olika åsikter och det finns väldigt många frågor.
Politik och teknik och mycket annat påverkar framtiden.
Det är mycket vi inte vet om vår planet.
Vi känner knappt till hur haven fungerar...
Vi tror ofta att vi vet hur framtiden ser ut,
men vår syn på den förändras hela tiden.

Frågor om framtiden

Vi har här samlat olika frågor om framtiden.
Vi föreslår både konkreta teman och öppna frågor.
Välj ett eller flera teman och kombinera,
eller hitta på ett eget ämne och egna frågor.
Huvudsaken är att frågorna inspirerar till att tänka kreativt och konkret på framtiden!

Arbeta med materialet

Materialet kan användas för all slags arbete:
på egen hand, med familjen, parvis, i grupper eller tillsammans i klassen eller skolan.
Använd olika slags material för att arbeta med frågorna,
till exempel böcker (inklusive science fiction), nätsidor, filmer och radioprogram.
Materialet om framtiden kan anpassas till olika åldersgrupper och skolämnen.

Här är några idéer:

Diskutera i grupp eller parvis om frågorna och presentera resultaten.

Intervjua personer i olika åldrar om deras syn på framtiden:

Vad har de för åsikter? Hurdana synvinklar har de? Varför tänker de som de gör?

Skapa ett plakat, en utställning eller en presentation.

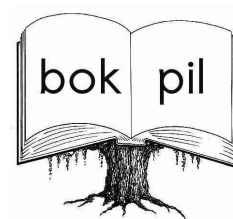
Gör en video, ett radioprogram, en bok, en broschyr, en pjäs eller något annat.

Ordna en temadag i skolan om framtiden.

Dela gärna resultaten. De kan ge impulser till nya tankar hos andra.

Boktips

Vi har skrivit lättlästa böcker om olika frågor. Här ger vi tips om böcker, men det går självklart bra att använda också andra än verken som rekommenderas.

Diskutera

Börja med dessa frågor. Gör en lista på åtminstone fem punkter per fråga.

Arbeta sen med frågorna i olika ämnen. Svara efter det på de här frågorna igen.

- Hur mår vi människor och världen omkring oss just nu?
- Vart är vi på väg? Varför?
- Vad innebär en bättre framtid för dig, för mänskligheten och för vår planet?
- Vad gör människor runt om i världen just nu för att påverka framtiden?
- Vad kunde vi människor göra annorlunda?
- Vilka möjligheter finns eller kunde skapas för framtiden?
- Vad gör du just nu för att skapa din egen framtid?
- Vad kunde du göra annorlunda?

Historisk bakgrund

Boktips: *Nyckeln i boken, Hunden och soffan, Kockens hjärta, Hundra dikter, Blommans språk*

- Vad fanns i världen för 25, 50 och 100 år sedan?
- Hur såg framtiden ut för människor för 25, 50 och 100 år sedan?
- Hur mycket skedde av allt det människorna trodde på för 25, 50 eller 100 år sedan?
Ge exempel på fem saker som hände eller skapades, och fem som inte skedde.
- Läs böcker, se filmer eller lyssna på radioprogram som handlar om framtiden. Jämför dem med vad som verkligen hände.

Framtiden – uppgift

Din teori om hur morgondagen ser ut är precis lika bra som alla andras.

Få saker hinner ändras på ett dygn, särskilt då det gäller klimat, politik, ekonomi, mänskliga förhållanden, hälsan eller värderingar.

Men ju längre framåt i tiden vi går, desto större möjligheter och sannolikheter finns till radikala förändringar.

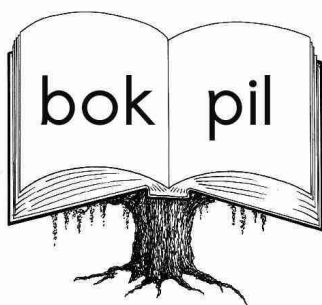
Fyll i följande tabell parvis. Hur tror du att världen ser ut?

Läget nu	Läget om ett år	Läget om 15 år
Världspolitiska läget	Spänt?	
Samhälleliga läget	Stabilt?	
Tekniska uppfinningar	Accelererar?	
Miljöfrågor i fokus	Allt viktigare?	
Världsekonomin stabil	Kanske i gungning?	
Naturvetenskapliga upptäckter	Nya möjligheter?	
Informationsflödet	Begränsas ytterligare?	
Maskinintelligens	Utvecklas explosionsartat?	
Etiska dilemman	Människor mot varandra?	
Religiösa konflikter	Tolerans ökar?	
Fysisk hälsa	Tudelning ökar?	
Psykisk hälsa	Radikalt nedfall?	
Social rättvisa	Hotar rättsstaten?	
Mänskliga rättigheter	Begränsas radikalt?	

Flytta om begreppen i kolumnen "Läget om ett år".

Låt ditt par bestämma hur kolumnen "Läget om 15 år" då skulle vara.

Mängden data är idag så stor, att den är svår att hantera. Att dra rätta slutsatser av informationen är också utmanande. Inget i samhället kommer att förbli oförändrat.

Miljö

Vi är beroende av vår omgivning för mat och vatten, energi, mineraler och mycket annat. Samtidigt finns det flera faktorer, som påverkar oss, bland andra klimatförändringar, föroreningar och naturkatastrofer.

Boktips: *Äventyr i färg* (förskola), *Filip i djurparken*, *Filip i skogen* (för yngre)
Jakten på Kraken, *Jagad av vargar*, *Fynd i marken*,
Flyger i vinden, *Flyter på vågen*, *Hugos historia*

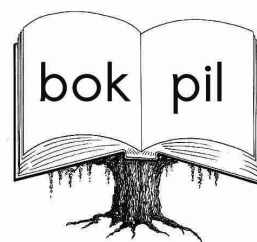
- Klimatförändringar
- Hållbar utveckling
- Föroreningar i luft, jord och vatten
- Naturkatastrofer, till exempel vulkanutbrott och översvämningar
- Förlorade städer och länder, till exempel för att havsnivån höjs

Resurser

Hur mycket och vilka resurser har vi just nu i naturen? Vilka energier kan vi till exempel skapa själva, eller använda andra former av energi än vi använder nu?

Boktips: *Samma som för miljön*

- Naturresurser
- Energi
- Brist på mat och rent vatten
- Biodiversitet

Samhälle

Vi människor fungerar i ett socialt sammanhang. I ett samhälle sker flera processer samtidigt och vi behöver finna olika lösningar på utmaningarna just nu och för framtiden.

Boktips: *Miranda*, *Filip i tunneln*, *Filip på båten*, *Filip och flyget* (för yngre)
Filip i snön, *Filip och dimman*, *Filip på nätet*
Filip och skuggan, *Fånga blicken*, *Fixa fokus*
Fynd i marken, *Flyger i vinden*, *Flyter på vågen*, *Hugos historia* (globalt)

- Demografi, befolkningstillväxt och -minskning
- Geopolitisk utveckling och demokrati
- Globalt beslutsfattande

- Fred, oroligheter och krig
- Religiösa och politiska spänningar, radikalisering
- Ekonomiska frågor och klyftan mellan rika – fattiga
- Internationell brottslighet

Kroppen och hälsan

Hälsan påverkas av olika faktorer som föroreningar, sjukdomar, genetiska faktorer och mycket annat. Vår hjärna förändras också i takt med samhällets och teknikens utveckling.

Boktips: *Filip i djurparken, Filip i skogen* (för yngre)

Jakten på Kraken, Jagad av vargar, Följ efter fågeln, Fånga blicken, Fixa fokus, Filip och skuggan (kroppen), *Fynd i marken, Flyger i vinden, Flyter på vågen* (hälsa)

- Hälsa, fysisk och mental hälsa
- Virus och epidemier, antibiotika och resistans
- Föroreningar i luft, jord och vatten
- Genetik och genmanipulation
- Hjärnans utveckling
- Användning av olika stimulanser för hjärnan och kroppen

Familj, utbildning och arbete

Begreppet familj förändras hela tiden. Vi har också en annan uppfattning om mänskliga relationer och frågor som utbildning än tidigare. Nu behövs allt fler språk i arbetslivet och i vardagen. Sociala frågor gäller alla och de kan påverka ett samhälle på olika sätt.

Boktips: *Miranda, Filip på båten, Filip och flyget* (för yngre)

Filip i snön, Filip på nätet, Filip och dimman, Följ efter fågeln, Jakten på Kraken, Filip och skuggan, Fånga blicken, Fixa fokus

- Familjen och mänskliga relationer
- Utbildning och inläring
- Arbete och arbetslöshet
- Sociala frågor och jämlikhet
- Integration av invandrare
- Kvinnor och barn
- Språk

Teknik

Tekniken är en del av vår vardag. Hur säkert är det att förlita sig på teknik och maskiner? Artificiell intelligens utvecklas snabbt. De nya utmaningarna skapar frågor om etik och vem som har rätt att observera och kontrollera oss.

Boktips: *Filip i tunneln, Filip på båten, Filip och flyget, Filip i skogen* (för yngre)
Filip på nätet, Filip och skuggan, Fånga blicken, Fixa fokus

- Säkerhet och personliga data
- Global etik för teknisk utveckling
- Trafik och säkerhet
- Kontroll av den tekniska utvecklingen och hållbar teknik
- Artificiell intelligens och maskinlärning

Media och vetenskap

Media och sociala media påverkar oss mycket idag och vår världsbild formas av dem. Hur kan vi använda dem hållbart?

Boktips: *Filip på nätet, Filip i snön, Filip och skuggan, Fånga blicken, Fixa fokus*

- Internet, dess utveckling och säkerhet
- Media och sociala media
- Falska och äkta nyheter
- Vetenskapens utveckling
- Kolonisera andra planeter eller Månen

Vår framtid är olika

Hur ser världen ut om 10, 25 eller 50 år? Ge konkreta förslag.

Boktips: *Nyckeln i boken, Hundra dikter, Blommans språk, Hunden och soffan, Kockens hjärta, Fynd i marken, Flyter på vågen, Fånga blicken, Fixa fokus*

- Hur ser världen och din omgivning ut om 25, 50 eller 100 år?
Vad finns och vad finns inte?
- Vad kommer människor i framtiden att tänka om vår tid?
- Hur utvecklas din hobby eller något du är intresserad av under de följande 25, 50 eller 100 åren?